

Boós Tibor

A JÓ BÍRÓ LEVELE SAND GEORGINAK

Kedves G. S.! Talán az első bekezdést rólam: a bíró is ember. Még a Jó Bíró is. Ma éjszaka volt egy álmom. Átment rajtam egy úthenger. Palacsintává lapított, és láttam magam két kiterjedésűnek, mint a rajzfilmfigurák, csak ez nem múlt el. Azután ott voltam a temetésemen, ahol a rokonaim, barátaim, no meg a lányaim és a feleségem sirattak. Igazán megrendültem. Ön is ott volt a gyászoló tömegben, Kedves Barátném. Érdekes, hogy sok találkozásunk ellenére csak most figyeltem meg alaposan arcát, alakját, gondolatait. A svédországi konferenciáról küldött beszámolója ott lebegett, mint egy koszorú szalagja a szélben.

Tehát a temetésem. Arról vitatkozott a népes gyülekezet, hogy mit kellene majd csinálni a friss hanttal? Többen a betonkeret fontosságára, mások annak befedésére, megint csak mások a kripta nélkülözhetetlenségére esküdtek, de olyan hévvel, hogy az megdöbbenett, s elszomorított. Volt, aki kedvenc virággal, a török szegfűvel akarta az egészet beültetni, az illetőre mindig hálás szívvel fogok gondolni. Végül is veszekedni kezdtek, kiabáltak, mindenki az igazát bizonygatta ordítózva.

Ebben a kavalkádban a feleségem, lazán felhúzott fekete estélyiben, páros lábbal ugrált a síromon, és bögve bizonygatta, hogy ha élnék, akkor kilapított porhüvelyemhez illő lapos hantot kívánnék.

Azután következett a tor. A feleségem, Ágota, sötéten és mereven ült az asztalfőn. Sápadt volt az igyekezettől, hogy ne ordítson. A Bernarda Alba háza jutott eszembe róla. Egy híres néprajzkutató celebrálta a szertartást. Mindenféle városi és paraszti halottbúcsúztató rituálét végeztetett a kiéhezett gyászolókkal, talán mondanom sem kell, hogy aszszonyom megrendelésére. Nagyobbik lányom igyekezett alkalmazkodni, de undorodott az egésztől. A kisebbik csak gyűlölettel nézte a tömeget, és a macskám szőrét simogatta visszafelé, az pedig a húsába mélyesztette a karmát. Talán még egy perc, és kö-zéjük vágja a nyávogó macskát, vagy ledarálja és olajra lép... Én voltam a halottbúcsúztatás apropója.

Sose gondoltam, hogy az Ernő néprajzos könyvéből ismert marhaságokat miattam nézem, élelem végig.

A konyhában szobabútor nagyságú kofák sütöték a húsokat, és igen otthon érezték magukat. Valami olasz kiscsípőn a friss kolbászokat és hurkát vékony csíkokká lapították, vágták, majd így tálalták fel, amitől mindenkinek zokognia kellett...

Erre, végre, felébredtem. Az álomtól aztán érthetően igen nyomott voltam egész nap. Lődörögtem az utcán, és az volt a benyomásom, hogy az emberek nem értem vannak, a nap se miattam ragyog – mint azt egyébként hinni szoktam –, szóval semmi nincs értem.

Álmomat magyarázza, hogy előtte való napokban olvastam el „A rózsák háború”-ját. Lehet, hogy Ön is látta a filmet Michael Douglas-szel, Kathleen Turnerrel és Danny De Vitoval a főbb szerepekben. A filmgyáriparos ízlés, követve a nép lelki igényeit, igencsak tompította a könyv rémséges fordulatait. Ami az írásban dráma, az a filmben komédia, ami a könyvben terror, az a filmben bohózat, amit itt jóslat és fenyegetés, az ott, a műanyag képi világban, a bagatell jelen.

„Szerintem ez járvány. Egy nemzedék áll csupa olyan nőből, akik végtelen listát vezetnek a beteljesületlen álmaikról, vágyaikról, képzelgéseikről. Mi, férfiak, kiteszük értetek a belüNKet. Erre a fejünkre szartok. Túl sokat kaptatok tőlünk... Ti nők, mind, olyan okosak és megértőek vagytok. Mármint egymással. Folyton azzal foglalkoztok, melyikőtöknek mi sikerül, mi nem, mi használ, mi árt, mi fáj. Folyton ráNK, férfiakra kentek mindent. Folyton manipuláltok bennünket azzal a nyavalyás lukatokkal...”

Kedves Barátném! Talán jobban szeretett volna tőlem valami jó kis esetet, vagy valami élvezetes morálfilozófiát hallani a szerelemről, a nemek viszonyáról. És ennek kedvezett volna, ha a tárgyalás utáni hangulatban vagyok, a bírósági szobámban. De a hét végén éppen idehaza ültem a gép elé kö-pácsolni Önnek valami választ, remélve, hogy nem

fogja kijavítani, nem fog kioktatni, észreveszi majd a kissé leplezett erotikus üzeneteimet. De úgysem ígylez. Hiszen Ön egy levelet írt, amiről tudja, hogy lehet arról nekem bármilyen véleményem, úgyis eléri a célját: engem fog inspirálni, igyekszem a legjobbat nyújtani, s mivel Ön Nő, ezért majd azt fogja gondolni, hogy joga van művemet kritizálni. Ön nem csak termékenyülésre indít a gondolat világában, de a szellem szüleményét is Ön fogadja be: rajtam csak átfutott a teremtődés hangulata: az őserő a teremtődésre az Ön levele által indult, s a válasz az Ön fészkebe hullik. Engem megüt majd a guta, de ha érdemes leszek rá, még a gondolataimat is Önnél kell majd keresni annak, aki rájuk akar találni.

Tehát volt a regényolvasás, az álom, az Ön levele, meg a páros lábbal való ugrálás...

Barátném, a szerelemről ír. A teremtő szerelemről. A férfiert folytatott teremtésről, amelyet a nővisz véghez Isten akaratából. Az Úr átadta ebbéli hatáskörét a feminium univerzumnak. De a Mindenható is valamiért vitte véghez a teremtést: „... mert látá Isten, hogy jó...”. És ez a valami a létezés ama faktora, amelyet pedig a férfira ruházott. Ön szerint a férfi ez a kijelentés: „Látni való, hogy jó!”. Aki pedig mondja, érzi, óhajtja, az a Nő. Egy érzékelés, egy sejtés, egy sóhaj vagyunk mi, Férfiak a Nők ajkán? Mi vagyunk az ítélet, de annyi princípiumunk nincs a mindenségben, hogy megtestesüljünk? Az ítélet csak a Nőben fogan, születik, materializálódik. Még halni is az ANYA földbe tér meg. Ön elfelejti: nincs ilyen kettősség. Én magam is NŐ vagyok, ízig-vérig; s ne tagadja Barátném, hogy Ön pedig FÉRFI a javából. No igen, a megjelenésünk, s nemcsak a testi formánk, végül is egynemű: de a lelkünk ítélet is, ajak is...

Kedves G. S.! Mondja nekem, hogy JÓ. És mind a ketten látni fogjuk, hogy jó. És ez a rituálé megfordítható: mind lehetünk tartalom és forma egyszerre, és külön-külön is.

De nap mint nap látom, hogy a nők nem mondják, a férfiak pedig nem jók; a férfiak nem tudnak beszélni, a nők pedig semmilyenek. Pontosabban helyettünk beszél, ítél és villog egy virtuális világ, amelyben egyre inkább hallgatunk, s amelyben egyre kevésbé dereng a mi világunk.

A férfiak kényszerből vagy meggyőződésből

beszélni szeretnének, és makogás lesz belőle. A nők pedig óhajtják, hogy mondjanak nekik valamit a férfiak, hogy ők valamilyenek. De ezek a kijelentések nem hangzanak el. S a nők elkezdtek valamit önmaguknak motyogni, úgy a BAJUSZUK alatt, ami se nem jó, se nem rossz. Se nem kijelentés, se nem felszólítás. Nem óhaj és nem kiáltás, nem kérdés és nem válasz semmire.

Az Isten pedig a karzaton bámulja ezt a színházat, és fel- meg leoltogatja a mennybolt lámpásait. Közben azt dörmögi szenilis melankóliával, hogy: most látom, most nem látom, most látom, most nem látom...

Mostjó. Most nemjó. Mostjó, most...

M. 1991. VI. 21. 1998. I. 26.

Le. B. J. („lö bon zsüsz” – a Jó Bíró)

